

Tednik

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

DANES V CELJSKEM TEDNIKU:

Stran 4: EMO celjskemu muzeju milijon starih dinarjev
 Stran 5: Saj šlovek ne more kar umreti
 Stran 6: Zelce v hiši — kaj pa zdaj?
 Stran 7: Jaki: Milijon za šolo v Mozirju
 Stran 8: Za Ivje na brkih — anifriz
 Stran 9: Sport in prometna kronika
 Stran 10: Letos 49 novih članov ZK
 Stran 11: Manjši skladi — neperspektivno

Stran 12 in 13:

NOVA GORICA, NEKOČ, VČERAJ IN DANES POD
 NASLOVOM: SVOBODA JE ZLATO, SVOBODA JE
 VSE

PRESTALI SMO VSE PREIZKUŠNJE

IZ GOVORA TONETA BOLETA NA ZAKLJUČNI PROSLAVI OB 100-
 LETNICI TABORA V ZALCU

V nedeljo so v Zalcu zaključili praznovanje ob stoletnici tabora. Po promenadnem koncertu libojskih godbenikov je bila dopoldne v dvorani kmetijskega kombinata svečana proslava, na kateri je govoril zvezni poslanec Tone Bole. V programu so sodelovali celjski moški komorni zbor, gojenci žalske glasbene šole, član SLG Sandj Krošl in drugi. Udeleženci proslave, med katerimi so bili tudi predstavniki Ljutomera, kjer je bil prvi slovenski tabor, čigar stoletnico bodo proslavili prihodnji mesec, so poslali pozdravno pismo predsedniku republike Josipu Brozu Titu.

V svojem govoru je Tone Bole najprej orisal razmere v današnjem času, v katerem, kot je dejal, je mnogo najrazličnejših spopadov in vojnih žarišč, ki puščajo za seboj pustošenje, siromaštvo in lakoto in s katerimi hočejo močnejši porušiti to, kar je človeštvo gradilo tisočletje.

Seja sekretarjev

Na komiteju revirske konference ZKS v Trbovljah so se v petek sešli politični sekretarji sekretariatov občinskih konferenc ZK iz Trbovelj, Hrastnika in Zagorja ob Savi. Na sestanku, ki ga je vodil sekretar komiteja revirske konference ZK Marijan Orožen, so razpravljali o sedanjem zunanem političnem položaju in o nalogah ZKJ v tej zvezi, obravnavali pa so še izražanje Resolucije, sprejete na deseti plenarni seji CK ZKJ, ter naloge ZKJ v pripravah na vseljudsko obrambo v primeru napada od kjerkoli in od kogarkoli. (nk)

Tudi slovenski narod je v svoji zgodovini doživel mnoge težke preizkušnje in malo je narodov v Evropi, ki bi v boju za nacionalni obstoj in neodvisnost preživeli tako kritična obdobja. Samo čvrsti volji in odločni zahtevi po nacionalno samostojnem življenju, ki je prevladovala v naprednih množicah 19. stoletja, tudi v dobi taborov, gre za sluga, da smo ohranili svojo nacionalnost. Četudi je naša liberalna buržoazija tedanjega časa tabore zatrla, je rekel Tone Bole, je misel o slovenski skupnosti tlela dalje, da

bi med NOB zagorela in pod vodstvom KP uresničila davne težnje.

V delu svojega govora je Tone Bole govoril o aktualnih vprašanjih našega notranjega razvoja, v katerem je po njegovih besedah v sedanjem času najvažnejša bitka za družbeno in gospodarsko reformo. Kljub mnogim težavam in problemom, ki spremljajo ta razvoj, vse dosedanje izkušnje in spoznanja kažejo, da je v izpopolnjevanju samoupravnega sistema edina pot v socializem. Zadnji politični dogodki v svetu samo potrjujejo pravilnost naše usmeritve in našo zgodovinsko odgovornost pred mednarodnim delavskim gibanjem. Ko je Tone Bole govoril o dogodkih v zvezi z okupacijo ČSSR, je med drugim poudaril, da so vsi naši narodi enotno in soglasno podprli resolucijo CK ZKJ, v kateri smo vsemu svetu jasno povedali, da ne priznavamo politične sile. Živimo v času velikih protislovij v človeški družbi, je rekel ob koncu, zato moramo vse naše ustvarjalne akcije voditi zvesti duhu revolucionarnega marksizma. dhr

ZALEC SVEČANO OKRASEN — Poleg zastav, urejenih ulic in okolja zgradb, je bil napis, ki ga vidimo, najvidnejše znamenje praznovanja stoletnice tabora.

OB PRAZNOVANJU OBČINSKEGA PRAZNIKA ŠMARJE PRI JELŠAH:

Še nikoli toliko uspehov

V nedeljo je bila v Rogaški Slatini slovesna seja občinske skupščine in vodstev političnih organizacij v občini. Na seji je govoril predsednik občine tovariš LOJZE LIBNIK, ki je med drugim dejal, da so delovni ljudje v tej občini letos storili mnogo več, kot v letih doslej, zlasti pa kar zadeva komunalne ureditve, kot je izgraditev vrste vodovodov in drugo. To je toliko bolj razveseljivo, kajti dejstvo, da šmarska občina ostaja nerazvita, se iz leta v leto ponavlja že iz predvojnih časov.

Smarska občina praznuje svoj praznik v spomin na 9. september, dan, ko je bilo leta 1944 osvobojeno Kozje. Kozje so osvobodili boreci Kozjanskega odreda, ki je po prihodu 14. divizije postal gospodar med Savinjo in Sočo. Ravno zato v Rogaški Slatini ni bilo večje zaključne prireditve, ker so se številni občani podali v Kozje, kjer je bil prirejen miting, podoben onim iz medvojnih let. Več o uspehih na 8. strani.

Slovesnost v Rogaški Slatini je bila sklepna. Dan poprej so tu izročili svojemu namenu obrat konfekcije, pred svečanostjo v Zdraviliškem domu v Rogaški Slatini pa so ta za turistični kraj svečano odprli tudi avtomatsko telefonsko centralo, ter Slatino tako vključili v avtomatski

telefonski sistem.

Po razpravi — podražitev

- mleku, kruhu in olju so povišali cene
- odborniki so razpravljali o akcijskem programu
- nova imenovanja

Na 14. redni seji celjske občinske skupščine so odborniki po poslušanju poročila sveta za terciarno gospodarstvo in temeljiti razpravi sprejeli predlog, da se povišajo maloprodajne cene mleku, kruhu in olju. Tako stane liter mleka 1,45 din (prej 1,35), kilogram črnega kruha 1,45 din (prej 1,36), medtem ko je pri belem kruhu prosto oblikovanje cene z gornjo maksim

malno mejo 2,20 din. Pri jedilnem olju se je cena v povprečju dvignila za 0,30 din. Določili so tudi najvišje marže za nekatere prehranske proizvode, kot so sol, kava, riž, začimbe in južno sadje. Potrebno po povišanju cen so utemeljevali z zastarelostjo obratov, uvajanjem modernejših strojev, novim pakiranjem, izboljševanjem kvalitete itd. Mlekarno v Celju že obnavljajo. Vse količine mleka bodo embalirali v plastičnih folijah, steklenice pa opustili. Pripravljajo tudi novo linijo za jogurt. Podobno je pri trgovskem podjetju Merx, ki bo v naslednjih letih začelo graditi novo sodobno pekarno. Zdajšnja ne ustreza in tako mnogokrat pride do nezadovoljstva pri občanih. Na seji so obravnavali

tudi osnutek akcijskega programa družbenopolitičnih organizacij in skupščine občine Celje. Predlog je bil izdelan na podlagi smernic predsedstva in IK CK ZKJ, resolucij 6. kongresa ZSJ, govorov tov. Tita, X. plenuma in gradiva posebnih skupin političnega aktiva. Odborniki so akcijski program pozdravili, v njega pa je potrebno vključiti še načrt razvoja kmetijstva in telesne vzgoje ter konkretizirati program zdravstva.

Komisija za volitve in imenovanja je predlagala, da odborniki potrdijo izvolitev dveh novih ravnateljev osnovnih šol. Tako je bil za ravnatelja osnovne šole Prve celjske čete imenovan Jaka Majcen, za ravnatelja osnovne šole Bratov Dobrotinšek v Vojniku pa Miro Klančnik.

ZDRAVLJENJU V ATOMSKIH TOPLICAH

Dr. Bogdan Furst, občinski sanitarni inšpektor je zaradi nehygienskih razmer prepovedal uporabo objektov in kopališča »atomskih toplic« pri Harinih Zlakah.

- Odločitev je povzročila veliko vroče krvi, toda bila je potrebna.
- Drži, da pri nas ne znamo izkoristiti mnogo stvari, v Podčetrtku je kazalo, da vedo, kaj hočejo, le pozabili so na osnovna pravila.
- Zakaj? Mar je res mogoče urejevati nekatere stvari le z dotacijami?

Harine Zlake ali kot jih po domače bolj poznamo, »atomskih toplic« pri Podčetrtku, so znova v ospredju. Ne samo pri nas temveč vsespodsod, lejer je le kdo, kateremu je sodobna medicina vtisnila pečat zagrenjenosti. Gre za tiske toplice pri Podčetrtku, ste, ki bolehajo in se zdravijo že več let, uspehi zdravilja pa so žalovi, zato upajo v čudeže. Nazadnje je v svet

šimla vest, da voda v »atomskih toplicah« zdravi tudi raka... Nedopustno predvsem pa neodgovorno je to, da se danes v šmarski občini podcenjuje ekonomsko plat »atomskih toplic«. V času, ko se zdravilišča, ki so naj sodobnejše opremljena in nudijo naj sodobnejše usluge, bore za goste, se morajo v Podčetrtku otepati ljudi, ker enostavno nimajo za vse prostora. (Nadaljevanje na 9. strani.)

VREME

VREMENSKA NAPOVED ZA CAS OD 12. DO 22. SEPT

Prevladovalo bo oblačno in hladno vreme s pogostimi, večidel manjšimi padavinami. Močnejši dež pričakujemo med 17. in 21. septembrom.

Dr. V. M.

PS

Obiščite VI. POMURSKI SEJEM

V GORNJI RADGONI — OD 14. DO 22. SEPTEMBRA 1968

POTROŠNIŠKI SEJEM Z IZREDNIMI SEJEMSKIMI POPUSTI PRI NAKUPU BLAGA — STROJI ZA KMETOVALCE — KMETIJSKA IN TURISTIČNA RAZSTAVA — SPECIALIZIRANI ZABAVNO-GLASBENI IN KULINARIČNI VEČERI — MODNE REVIJE — POKUSNJA STAJERSKIH VIN — DOBRA POSTREŽBA GOSTINCEV — ZABAVIŠČNI PARK

Združite prijetno s koristnim — z obiskom VI. POMURSKEGA SEJMA V GORNJI RADGONI!

NA KRATKO

Slov. Konjice nov asfalt

Dobra dva kilometra ceste med Slov. Konjicami in Zrečami sta dobila novo asfaltno prevleko. Gre za cesto prvega reda, ki je skoraj vso glavno turistično sezono kazala kaj žalostno podobo, zdaj pa so se vendarle odločili za nov asfalt, kar je gotovo pametneje kot pa začasno krpanje luknj, česar smo bili vajeni doslej. Žal pa je cesta med Celjem in Mariborom na nekaterih mestih še vedno izredno slaba.

Dopisujte v vaš tednik

Usposabljanje kmečke mladine

Kot kaže, bodo letos v Slovenskih Konjicah spet organizirali dopolnilno strokovno izobraževanje kmečke mladine. Šole za kmetijske proizvajalce, ki so jih začeli pred leti, pa nato spet opustili, so že tedaj pokazale lepe rezultate. Zdaj pa, ko je čedalje več mladih ljudi, ki po končani osemletki ne najdejo zaposlitve in se tudi ne vključijo v srednje oziroma strokovne šole, se je zanimanje za tovrstno izobraževanje še povečalo. Zato bi res bilo prav, če pobuda delavske univerze, da tem mladim ljudem pomagata, ne bi ostala osamljena.

Začetek razprav o ustavnih spremembah

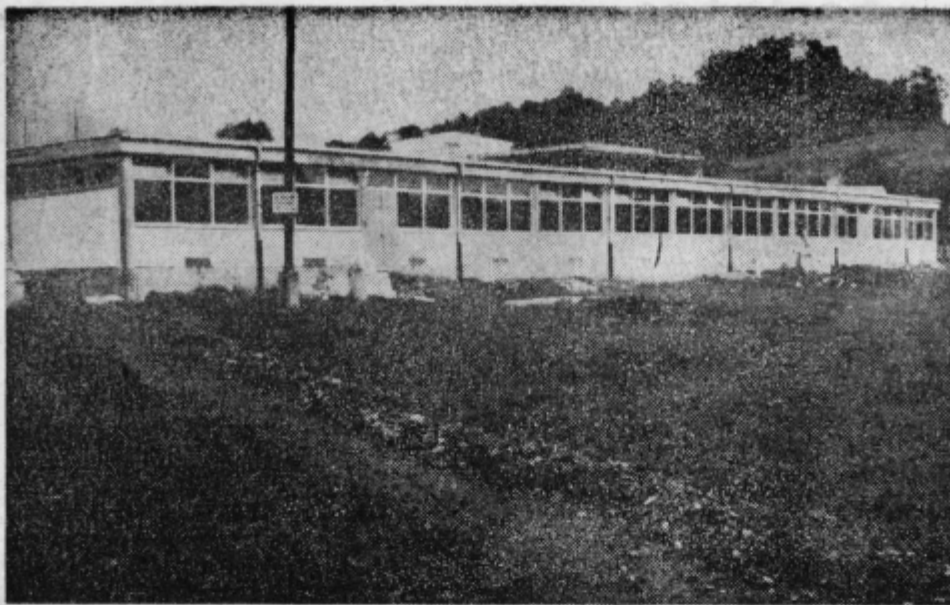
V Trbovljah za zdaj brez bistvenih pripomb

Prejšnji četrtek je bila v Trbovljah skupna seja izvršnega odbora občinske konferenca Socialistične zveze in predsedstva občinskega sindikalnega sveta, na kateri so razpravljali o predlogih sprememb nekaterih določb v zvezni ustavi in o težah za nov volilni sistem za zvezno skupščino.

Na seji niso imeli bistvenih pripomb k predlaganim spremembam; naglasili so le, da je prekratek časa za javno razpravo. Predlagali pa so, da bi kazalo preučiti, zakaj ne bi občinske konference SZDL opravljale dolžnosti kandidacijskih konferenc za volitve zveznih poslancev. V tem primeru naj bi, po predlogu Trboveljčanov, izmed članov občinskih konferenc Socialistične zveze izločili morebitne odbornike občinskih skupščin, namesto njih pa vključili predstavnike drugih družbeno političnih organizacij.

Na skupni seji izvršnega odbora občinske konference SZDL in predsedstva občinskega sindikalnega sveta v Trbovljah so se tudi dogovorili za organizacijo javnih razprav o predlogu sprememb nekaterih določb zvezne ustave in volilnega sistema za zvezno skupščino. Pripravili jih bodo v krajevnih organizacijah Socialistične zveze in v vseh večjih trboveljskih delovnih kolektivih. V tej zvezi so imenovali posebno 6-člansko komisijo, ki bo spremljala razprave.

(nk)

Nov obrat konfekcije

V okviru praznika šmarske občine so prejšnji teden odprli v Rogaški Slatini nov sodoben obrat konfekcije Oblačil. Slovesnosti, na kateri je sodeloval celjski moški komorni zbor, so se poleg 160 članskega kolektiva udeležili predstavnik šmarske občine in poslovni partnerji. Potem ko so številnim zaslužnim članom kolektiva izročili spominska darila, je nov obrat odprl predsednik občinske skupščine Smarje Lojze Lib-

nik, ki je čestital kolektivu k delovni zmagi in mu zaželel še v bodoče veliko uspehov. Direktor konfekcije Oblačil Anton Tepež je v svojem govoru orisal razvoj podjetja, katerega predhodnica je bila skromna krojaška delavnica, ustanovljena 1947. leta. Razvoj, ki ga je podjetje naredilo v zadnjih letih z lastnimi napori in s pomočjo celjske kreditne banke, najlepše ilustrira podatek, da bo planirana proizvodnja 1970. leta doseg-

la milijardo 500 milijonov starih dinarjev ali desetkrat več kot leta 1960. Nov obrat ima 2.100, medtem ko je bilo v starih prostorih le 300 kvadratnih metrov površine, veljal pa bo, ko bo povsem dograjen, blizu 290 milijonov starih dinarjev. Ta razširitev bo omogočila, da se bo zaposlenost povečala za 50 odstotkov, danj pa bodo tudi pogojji za prehod na 42 urni delovni tednik.

ZANIMIV PROGRAM DELAVSKE UNIVERZE V KONJICAH

Znanje največje bogastvo

Delavska univerza v Slovenskih Konjicah je te dni razposlala nekaterim delovnim in družbenim organizacijam svojega območja svoj delovni program za izobraževalno sezono 1968-69. Poleg izobraževalnih oblik, ki so se že lepo uveljavile, predlaga delavska univerza tudi nekaj novosti, ki so gotovo zanimive.

Med oblikami za usposabljanje družbeno-političnih delavcev smo opazili predlog, naj bi v prihodnje redno pripravljali seminarje za novospregate člane Zveze komunistov. Tak seminar so sicer pripravili tudi že letos, vendar gre v bistvu za novo, izpopolnjeno obliko, za katero se je iskalo, da je več kot potrebna.

Izredno pozornost posveča delavska univerza programu tečajev iz varstva pri delu, uvajanju poučevanja novih tujih jezikov, organiziranja osnovnih šol za odrasle tudi v kakem drugem krajevnem središču občine in podobno. Med izpopolnjevanjem že zaposlenih delavcev je zanimiv načrt, da bi v Vitanju organizirali tečaj za pridobitev polkvalifikacije v kovinski stro-

ji. Prav tako pa bo gotovo veliko zanimanja za razširitev dopisnega izobraževanja, ki se je doslej ponekod že lepo uveljavilo.

Uresničitev obsežnega delovnega programa delavske univerze je seveda odvisna od mnogih činiteljev; tudi od denarja. Skupščina daje za to dejavnost letno približno 2 milijona dinarjev. Toda to ni dotacija v starem smislu, temveč gre za financiranje določenih oblik izobraževanja, ki so posebej zanimive. Se pred leti sta ta dva milijona predstavljala polovico letne realizacije delavske univerze, zdaj samo še 14 odstotkov. V začetku je bil ta znesek 1,5 odstotka celotnega sklada, danes samo 0,4 odstotka. To dokazuje, da se je delavska univerza finančno zelo osamosvojila, prav tako pa tudi, da prevelikega razumevanja za to vrstno dejavnost ni.

Če govorimo o programu delavske univerze, pa seveda ne moremo prezreti tudi organiziranja večerne politične šole, seminarjev za člane organov samoupravljanja, različnih oblik strokovnega izpopol-

njevanja, predavanj o obrambni vzgoji, šol za življenjske, prirojvalnih tečajeve in drugega.

O programu delavske univerze bo razpravljali tudi občinski sindikalni svet, dopolnili pa ga bodo še s predlogi delovnih in drugih organizacij. Težijo namreč za tem, da to ne bi bil program ozke skupine ljudi, temveč resnični odraz potreb izpopolnjevanja željnih ljudi.

šmarske potegavščine

Smarčani so veseli in dobrodušni ljudje. Eno je zanesljivo, da tme Smarje ne prihaža od šmarnice, kajti njega dni, so bile stam gor pri svetem Rok' že gaurce sim pa taja z dobro žlahtno trtico. Smarčani bi ne bili to, kar so, če vsak dan koga na drobno in vsake kvarte koga na debelo ne bi potegnili. Če so potegnjeni, stoično prenašajo poraz, še več, navihano se muzajo, kajti »posojilo se vračila veseli«.

NE VERJEMITE SMARČANU NJEGOV DOBER DAN ZA DNE, POČAKAJTE VECERA!

TO ZGODBO PRIPOVEDUJE JOŽE RATEJ:

Za ivje na brkih - antifriz

Smarčani niso samo veseljaki in potegavci — tudi ustrežljivi ljudje so. Radi si priskočijo na pomoč, storijo drug drugemu uslugo. So pa, kot kaže sila ukaželjni ljudje. Ušesa imajo odprta in sluh dobro priostren, da ne omenimo vida, ki mu ne uide zlepa kaj. Vse takšne lastnosti povezane ena z drugo, napeljejo reči spet na stari šmarski potegavski jez...

x x x

Pred dvema letoma je menda bilo, sredi zime, kajti kako bi drugače bila tako mrzlo, da so bojda šmarskim šolarjem sveče pod nosom zmrzovale.

Eh, tisto najbolj važno bi skorajda poznali!

Kdor ima težave s spominom in si pri štetju pomaga s prsti, mu bo teh pripomočkov na obeh rokah zmanjkalo, če bo štel tiste Smarčane, ki se ponašajo z znamenjem možatosti — brki. V Smarju boste našli najrazličnejše fazone brk, od tistih finih, ozko prstriženih, pa do košatih, na videz divjih a vendar skrbno česanih... Med poslednjimi so brez dvoma brki, ki jim je narava dala bogato rast tik pod nosom pripovedovalca naše današnje zgodbe...

Najde se kdo, ki bi se rad pošalil na račun drugega, pa ne izbere vedno pravega za cilj. Tako se je zgodilo tudi referentu Vladu, ki je v tisti ostri zimi pobara našega Jožeta Rateja, kaj počne, da se mu na košatih brkih ne nabira ivje. Toda isti hip, ko je hotel podražiti lastnika brk, je že sam padel v past.

»Ali ne veš? Z antifrizom jih mažem, je glasil razgovor. Obraz za Jožetovimi brki

je bil hudo resen, le oči so se mu hudo mušno svetile.

Ker na Vladovem obrazu ni bilo iskanja, ki bi odkrival, da odgovoru ni verjeti, je Jože vrgel še eno vabo:

»Veš kaj. Ti imaš vozilo in imaš gotovo antifriz v hladilniku. Meni ga je zmanjkalo in verjemi, nerodno mi je hoditi z malo stekleničko na benzinsko črpalko ponj. Bi bil tako dober in mi prinesel antifriz?«

Vlado je pogoltnil tudi drugo vabo. Ulužen kot je, je naslednje jutro prinesel Jožetu stekleničko antifrizu.

(Iz zanesljivih virov sem zvedel, da šmarski brkači imajo recept za zaščito brk pred ivjem. Kdor misli, da je uganil, mi piše kartico. Op. pisca).

Zapisal JURE KRASOVEC

SVOBODA JE ZLATA, SVOBODA JE VSE ...

Primorska proslavlja in z njo vsa Slovenija, saj je bližnja proslava v Novi Gorici osrednje slavje Slovencev ob letošnjih obletnicah znamenitih dogodkov iz dni oborožene revolucije in velikega boja za svobodo: kočevskega zbora odposlancev slovenskega ljudstva in II. zasedanja AVNOJ v Jajcu.

Slavje ima srebrn zven: petindvajset let nas že loči od tistega slavnega časa, ko se je pod udarci zavezniških vojska s fašistične osi Berlin-Rim-Tokio odlomila in odpadla Italija. Primorska, ki so jo fašistični okupatorji v četrto stoletje z nasilno raznarodovalno politiko hoteli spremeniti v del te Italije, je prav ob tej priložnosti z množično vstajo in vključitvijo v revolucionarni boj jugoslovanskih narodov dokazala, da njenih svobodoljubnih ljudi ni moglo streti nobeno nasilje. Upor je tlel in od časa do časa izbruhnil ves čas okupacije. Pogumni Istrani so že leta 1921 ob državnoborskih volitvah krepko odrli kožo črnosrajčnikom v Marezigah in drugod v koprski okolici. Fašisti so po utrditvi svoje oblasti s strahotnim terorjem preplavili domove primorskih Slovencev. Zatrli so vsako sled tiskane besede in pregnali govorjeno z javnih prostorov, slovenska pesem se je umaknila v odročne kraje in temne gozdove. Pregnali so domače učitelje in zatrli slovensko bogoslužje. Gnali so na boben slovenske domačije in skušali Istrane, Brkince, Podgorce, Kraševce, Pivčane, Vipavce, Goričane, Vrhovce, Idriječane in Cerkljane, Brice in Tolmince tja do Rezijanov, Bovčanov in trentarskih gorjancev tudi gospodarsko uničiti.

Toda čeprav so Slovenci ostajali le revni ribiči, kmečki delavci, kamnoseki in zidarji, vinogradniki in sadjarji, mizarji in pastirji, vdinjani največkrat tujemu gospodarju, mnogokrat pa prisiljeni s trebuhom za kruhom v Egipt in Argentino in drugam po svetu, jim misli in upanja na svobodo ni nihče mogel iztrgati iz prsi. Ta trdoživost je bila tako velika, da fašistom kljub vsem poskusom ni uspelo iz slovenskih otrok v svojih fašističnih šolah vzgojiti janičarjev. Sveta materina beseda je v njihovih prsih vzdrževala plamen ljubezni do svobode, do slovenske Primorske, besede, pesmi in knjige. Množična vstaja Primorcev septembra 1943 je v zmagoslavnem izbruhu dala duška tem plamenom v ljudskih prsah in se hipoma razgorela v mogočen požar, ki je v krvavem spopadu s fašistično hidro vse do zmagovitega konca svetil borbem na poti.

Sveda pa ni bilo lahko — ne dolgo prej in ne tisti kratki čas končnega obračuna z nasiljem. Okupacija 1918 se je sicer pričela z lepimi obljubami. Toda že predsednik britanske vlade David Lloyd George je takrat pisal premieru italijanske vlade Orlandu o londonskem paktu, ki je Italiji omogočil zasedbo Primorske in sklenitev zloglasne rapalske pogodbe: »...to je bila bolj navadna kupčija kot pa mirovna ureditev med prizadetimi narodi...«. Z vrsto proklamacij in izjav so italijanski državniki takrat obljubljali Slovincem in Hrvatom v Istri in na Primorskem vse narodnostne in demokratične pravice. Tako je grof Sforza dejal Primorcem 27. januarja 1920 v rimskem parlamentu: »Za vas bo Italija sončni žarek, najboljša pokroviteljica, izvor prave svobodne in vroče ljubezni...«

Ze 13. julija naslednje leto pa je ta prevroča ljubezen požgala Slovincem Narodni dom v Trstu, razdejala kmalu nato še Jadransko banko, slovensko šolo v Orlicju in se lotila načrtnega uničevanja slovenskih kulturnih, gospodarskih in političnih organizacij in ustanov. Zar te proklamirane vroče ljubezni je z naraščanjem moči fašističnega režima na grmadah sežigal slovenske knjige in napise, omrtvil slovensko pesem in besedo ter za vsako malenkost pretel tudi obstoju in življenju Slovencev.

V srcih je tlelo...

Primorci so materino besedo zaprli v svoje domove, v svoja srca, kjer je v upanju na svobodo nenehno tlel tudi upor. Vročekrvni Istrani so se prek kremnitih Kraševcev, Vipavcev in Goričanov povezovali s potomci tolminskih puntarjev, se opajali z junaštvom prednikov iz Bevkeve in Pregljeve proze ter čakali svoj dan ob preroških stihih goriškega slavčka Gregorčiča in pev-

ca kraških borov Kosovela. Upor je občasno dobival tudi določnejše oblike in oprijemljive posledice, ki so razbesnele fašiste gonile do skrajnih meja obračunavanja. Mnogo ljudi je umrlo zaradi trpinčenja v zaporih, mnogo je ostalo pohabljenih za vse življenje, ker so jih fašistični zločinci prisilili piti ricinovo in rabljeno strojno olje, jim lomili kosti in pekli s cigaretami.

Na Bazovici pri Trstu so 6. septembra 1930 fašisti ustrelili mlade slovenske upornike Ferda Bldovca, Franca Marušiča, Zvonimirja Miloša in Ludvika Valenčiča. Javno so potem spet streljali talce že po napadu na vojaško skladišče v Klani leta 1940 — še pre-

Nova Gorica (na sliki) je naše najmlajše mesto. Zrasla je na zamočvirjenem svetu na robu stare Gorice, ki jo je objela nova državna meja in odrezala od naravnega zaledja. Zaledje pa je z zgraditvijo Nove Gorice postavilo sebi središče upravnega, političnega, kulturnega in gospodarskega pomena za širše območje severne Primorske.

Osrednja proslava bo v nedeljo, 15. septembra 1968, ob 11. uri pred občinsko zgradbo v Novi Gorici

V imenu prebivalcev občine Nova Gorica izražam toplo dobrodošlico vsem, ki jih bo pot pripeljala v Novo Gorico na proslavo 25. obletnice vseljenske vstaje na Primorskem.

Kot je Primorska pred 25. leti gostoljubno sprejemala partizanske borbe, tako bo tudi danes z odprtim srcem pozdravila vse bivše partizane, slovenske, italijanske in drugih narodnosti, obiskovalce iz vseh krajev Slovenije, Jugoslavije in zamejstva.

Iskreno želim, da bi se vsi v našem mladem mestu počutili čimbolj domače in prijetno.

MILAN VIŽINTIN
predsednik skupščine
občine Nova Gorica

den se je začela druga svetovna vojna. Fašisti so še poostriili teroristične ukrepe proti prebivalstvu Istre in Primorske, ko je na vrata trkal svetovni spopad.

Marca 1914 je srca Primorcev preželo silno veselje ob uporih fašistične sile v Beogradu. Ze so mislili, da je nastopil tudi njihov dan. Lili pa so le grenke solze nad polomom kraljevske Jugoslavije in uporne misli še globlje potopili v svoja srca, obupani in razočarani nad razsulim upanjem.

Počasi pa so začeli spet dvigati glave, ko so iz Jugoslavije pričele dotekati novice o oboroženih napadih na fašistične nasilnike, novice o nastajanju nove, ljudske vojske. Na Primorsko so se vrnil nekateri domačini, ki so že več let delali onkraj meje, in se med prvimi vključili v osvobodilni boj. Pisana in tiskana slovenska beseda je spet za-

čela krožiti po Primorski in pritajeni so jo vedno novi in novi pripadniki osvobodilnega gibanja sporočali naprej.

Počile so tudi že prve puške in fašistični okupatorji so se hipoma zavedli, da so bila zaman vsa njihova raznarodovalna prizadevanja, da so še vedno samo osovraženi tujci na zemlji, ki so jo hoteli nasilno spremeniti v del Italije. Zato so še bolj zbesneli in še bolj poostren okupacijski režim, kakršnega so uvedli v tako imenovani Ljubljanski krajini, prenesli tudi na Primorsko in v Istro. Uprizarjali so strahovalne scene procese v Rimu in Trstu. Samo na decembrskem procesu v Trstu 1941 so obsodili 64 Slovencev — od teh 9 so smrt, 23 na po 30 let ječe, nadaljnji 24 obtožencev pa na skupaj 389 let ječe. Sodil jim je posebni fašistični vojni tribunal, ki je nalašč za to položnost prišel iz Rima.

Noben pritisk ne more zatreti želje po svobodi

Upor pa se je širil tudi po Primorskem. Nastajala je mreža odborov ljudske oblasti, rastle so enote partizanske

vojske, ki je bila po vojaški in politični plati neposredno povezana z vodstvom osvobodilnega gibanja v Sloveniji. Razraščanje upora je prisililo samega fašističnega vodjo Mussolinija, da je prišel v Gorico grmet proti osvobodilnemu boju in grozil Slovincem s hudimi in najhujšimi represalijami.

Vse zaman. V partizane so odhajali vedno novi in novi borci. Da bi preprečili in čimbolj zavrl odhod mladine Primorcev v vrste ljudske vojske, so množično zajeli mladeniče od šestnajstega in sedemnajstega leta naprej — tako imenovane posebne bataljone, ki so bili prikrita oblika konfinacije v močvirnih predelih južne Italije, Sicilije in Sardinije. V svojih represivnih akcijah so požigali slovenske vasi, pobijali prebivalstvo in ga pošiljali v internacijska taborišča, deportirali in konfinirali — potem ko so jih oropali vsega. Mnogi se iz taborišč in zaporov niso vrnil in za mnoge svojci niso nikoli zvedeli kje so omahnili v smrt. Fašisti so v svoji besni nemoči uporabljali proti upornim Primorcem vsa sredstva, ki so se jih mogli domisliti, vendar nič ni moglo več zlomiti enotnega poguma Primorske.

Da, spodletel je tudi njihov skrajni načrt, ki so se ga v svoji nemoči fašisti poslužili v ostalih delih Slovenije — da bi s pomočjo plačanih izdajalcev sedli za vrat upornemu ljudstvu. Med Primorci ni bilo nikogar, ki bi se hotel na Judeževe groše oprijeti krvavega opr-

REBRNI JUBILEJ MNOŽIČNE VSTAJE PROTI FAŠISTIČNI OKUPACIJI

delo, pa tudi drugje ga niso dobili. Svet dotlej še ni videl enotnosti. Ni je videl in ni mogel razumeti, kako more biti tako trdno po vsem nasilju, ki je nad dvajset let skušalo ubiti v ljudeh slovensko mišljenje. V svoji kratkovidnosti so fašisti pregledali, da je prav to nasilje še vedno željo po svobodi in pripravljenosti na boj.

Tako je v trpljenju in mukah Primorska čakala svoj dan, večala svojo moč in tudi sama vedno bolj udarila nazaj. Spet je prekipela v veselju 1. julija 1943, ko so spričo porazov in

grožnje zavezniške invazije italijanski generali in politikanti spodnesli Mussolinija. Vendar se je izkazalo, da žival najbolj brca, kadar poginja — fašistično vojaštvo je zlasti na Primorskem prav v tistih dneh od padca fašizma do uradne kapitulacije Italije najbolj divjalo in prizadejalo prebivalstvu še ogromno škodo.

Tedaj je le prišel tako težko pričakovani dan — polom in razsulo italijanske vojske in oblasti 8. septembra 1943. Ni izrazov, ki bi lahko dostojno prikazali spontano veselje in navdušenje Primorcev.

Pod rdečo zastavo z vsemi narodi

Množično so se vsi prebivalci pridružili svoji vojski. Orožja je bilo dovolj, saj so takoj razorožili vse italijanske vojake, vrkli v kasarne in utrjene bunkerje ter odnesli orožje in municijo varen kraj. Nenadoma je nastal prostorni poveljniki kadra za nove in nove enote, ki jih je bilo treba formirati. Nastajale so nove čete, bataljoni, brigade. Vse je hotelo v Gorico in proti Trstu, kjer so se še upirali fašistični vojniki in družbi z maloštevilnimi nemškimi enotami navalu navdušenih borcev za svobodo. Partizanska vojska je zasledila Gorico s pravo frontno črto, vendar spričo neizkušeni in pomanjrljive organiziranosti ni mogla zavzeti mesta.

Množičnemu uporju so se takoj pridružili tudi Primorci, ki so po sili razorožili služili v italijanski vojski, oziroma bili v glavnem prikrito konfinirani v omenjenih posebnih bataljoni. Le nekateri med njimi so imeli srečo, da so se lahko takoj prebili do doma in se pridružili v partizanske enote. Največ je šlo v tako imenovane prekomorske brigade in v druge enote Jugoslovanske ljudske armade. V njih so prešli dolgo pot iz Italije in celo Egipta v Dalmacijo ter sodelovali v osvobodilnem pohodu JLA celo iz Beograda preko Zagrebu, v glavnem pa v pohodu čez Dalmacijo in Liko mimo Reke čez Ilirsko Bistrico in Postojno do Trsta.

Prelita kri istrskih in primorskih vojsk je napojila vse kraje Jugoslavije, koder so se te enote spopadale s nadmočnim sovražnikom. Zlila se je krvjo Dalmatincev, Makedoncev, Suvodincev, Vojvodincev, Bosancev, Hercegovcev in drugih Jugoslovanov, pa tudi s krvjo mnogih Italijanov, Rusov, Poljakov in Čehov, Francozov in drugih borcev, ki so se za boj proti fašizmu odločili bojevati do konca v enoti JLA.

Naglo, kar se je le dalo, so Nemci skušali zapolniti vrzel, ki je v osni fronti proti zahodu nastala z izpadom Italije. Dovažali so v Italijo vse več svojih enot, hkrati pa skušali na vsak način vzdržati na oblasti fašiste. Po gangstersko so ugrabili z Gran Sassa zaprtega Mussolinija in ga spet instalirali kot vodjo nove, fašistične republike Italije s sedežem v Brescii ob Gardnem jezeru.

Posebno pozornost pa so posvetili operacijam na Primorskem, ker je bila zaradi zemljepisnega položaja in pomembnih komunikacijskih zvez izredno

važna. Nikakor niso mogli dopustiti za hrbtom svojega bojišča v Italiji takšne nevarnosti za svojo oskrbo po železnici in cesti, kakršno je zanje predstavljala močna partizanska vojska na osvobojenem ozemlju Primorske.

Navdušenje ob zlomu fašistične Italije pa ni zajelo samo primorske Slovence — veseli so bili tudi italijanski vojniki, siti dolgoletnega vojaškega življenja in trpljenja. Veseli so bili italijanski delavci, med katerimi je že dolgo vrelo napredno gibanje in jih pripravljalo na upor proti fašizmu. Zato se je tudi veliko število teh naprednih Italijanov vključilo v slovenske partizanske enote, oziroma so celo ustanovili lastne in jih podredili slovenskemu vojaškemu poveljstvu. Znana je bila Tržaška brigada v sklopu sil IX. korpusa NOV in POJ, prekomorskim brigadam pa se je pridružila divizija »Italies«. Italijanski delavci so namreč spoznali, da sami ne bodo kos masčevalnim nacistom, ki so hitro dovažali v Gorico in Trst nova ojačenja in so že v drugi polovici septembra 1943 začeli veliko ofenzivo proti osvobojenemu ozemlju na Primorskem.

Slovenska obala in slovensko morje sta stara pravica našega naroda in tudi naglo razvijajoče se koprsko pristanišče je dokazalo gospodarsko potrebo svojega zaledja. Kje bi potekala slovenska zahodna meja, če ne bi bilo partizanske IX. korpusa pa si lahko mislimo! Na sliki: naša obala pri Strunjanu

Iz razpršenih jat - udarne brigade

Bila je to huda preizkušnja za mlado in neizurjeno partizansko vojsko na Primorskem. Mnogokje in mnogokdaj je bilo treba začeti povsem znova. Pod vodstvom elitnih hitlerjanskih enot, podprti s tanki in letali, s topovi in minometali, so se mnoge komaj sestavljene partizanske enote razpršile kot jerebic pred lovskimi puškami. Na Primorskem pa si Nemci niso mogli privoščiti razpršenega zadrževanja svojih enot na Primorskem, ker so jih nujno potrebovali v Italiji, da bi zaustavili napredovanje partizanskih zaveznikov proti severu. Ko so odnesli pete, so se spet kot jerebice začeli klicati in zbirati razpršeni partizani. Ponovno so bile formirane vojaške enote in zdaj je bilo malo več časa za njihovo usposabljanje in vadbo.

Po septembru 1943 je na Primorskem II. operativna cona povezovala vojaške enote NOV in POJ, nato je bil novembra istega leta ustanov-

ljen IX. korpus, ki so mu rekli tudi primorski. Ta je zajemal XXX. in XXXI. divizijo in vse v njima povezane primorske brigade ter druge partizanske enote.

Prvi primorski brigadi sta bili ustanovljeni na podlagi naročila Glavnega štaba NOV in PO Slovenije z odločbama Alpske cone 19. aprila 1943. To sta bili XVII. SNOUB Simona Gregorčiča in III. SNOUB Ivana Gradnika. Še pred kapitulacijo Italije sta ponesli partizanski boj in obete svobode tja na Matajur in v Beneško Slovenijo. Avgusta 1943 je bila Gregorčičeva brigada reorganizirana — del borcev je prešel v Gradnikovo, nekaj čet pa je bilo razporejenih za samostojne operacije po vsej Primorski. Znova je Gregorčičeva brigada nastala 15. septembra 1943 iz I. soške, ki je bila ob kapitulaciji Italije ustanovljena v Brdih.

Gradnikova brigada je dobila ime po Ivanu Gradniku iz Modreje pri Mo-

stu na Soči na Tolminskem, ki je bil kot voditelj kmečkih puntov ujet, obsojen na smrt in aprila 1714 usmrčen na Travniku v Gorici.

Mogočna reka, ki ni presahnila

Vseljudska vstaja v Slovenskem primorju septembra 1943 je bila elementaren pojav po svoji hkratnosti, silovitosti in veličastnosti. Vendar pa sta zanjo značilni dve stvari, zaradi katerih je prišla v zgodovino kot primer uspele zavestne akcije in kot eden najbolj pomembnih triumfov Osvobodilne fronte.

Prva stvar: vseljdska vstaja ni prišla kot vihar, ki se razbesni in poleže. Povsod so bile že organizacije OF, ki so se naslanjale na četrtstoletni odpor primorskega ljudstva. Te so zajele vihar v mogočno reko, ki ni presahnila. Iz vseljdske vstaje so izšle nove enote osvobodilne vojske, ki jih ni uničila nobena ofenziva; iz nje je tudi zrasla nova oblast.

Druga stvar: vseljdska vstaja na Primorskem je zajela slovensko prebivalstvo in italijanske antifašiste ter je bila primer skupnega boja proti fašizmu in nemškemu okupatorju. Globoko demokratična vsebina osvobodilnega gibanja slovenskega naroda, ki jo je izražala in tolmačila OF, je od prvega trenutka omogočila bratovsko sodelovanje z italijanskimi antifašisti. Tako je vseljdska vstaja položila temelje za široko sodelovanje med slovenskim ter italijanskim in furlanskim ljudstvom.

Dr. JOŽA VILFAN

sko in gorenjsko območje je bila formirana II. brigada VDV, katere bataljoni in čete so opravljali samostojne naloge po posameznih predelih obeh pokrajin.

Ob kapitulaciji Italije je bila ustanovljena tudi Tržaška brigada, sestavljena iz italijanskih delavcev Trsta in Tržiča ter delavcev iz Furlanije; dodeljena je bila XXX. diviziji IX. korpusa.

Mnogo primorskih fantov in mož je kapitulacija Italije doletela v vrstah italijanske vojske in njenih delavskih enotah. Ti so se — manjši del — prebili domov in vključili v partizane, večina pa po večjih ali manjših težavah v prekomorske brigade.

Opis vojaških enot IX. korpusa NOV in POJ pa ne bi bil popoln, če se ne bi spomnili igralske skupine IX. korpusa. Decembra 1943 je štab XXXI. divizije ustanovil za svoje enote gledališko skupino, ki naj bi med borbe ponesla slovensko borbeno in narodno pesem in živo slovensko besedo. Februarja 1944 je bila ustanovljena še ena, nato pa še tretja, ko sta prvi dve na poziv Glavnega štaba odšli na tečaj na Dolenjsko. Iz vseh treh je bila nato ustanovljena ena sama, ki pa je štela 23 članov in je že lahko pripravila večje prireditve. Skupina je prerasla v pravo gledališče, ki je v tednu slovenske kulture nastopilo na otvoritveni akademiji 24. februarja 1945 v osvobojenem Cerknem. S svojimi nastopi je igralska skupina prehodila vso Primorsko in spet ponesla živo slovensko besedo in pesem med presrečne Primorce.

Med Primorci ni bilo izdajalca

Enote NOV in POJ so v osvobodilnem boju izvedle na sovražnika 727 četnih napadov, 752 bataljonskih, 97 brigadnih in divizijskih, 114 napadov na sovražnikove utrjene postojanke ter 4.292 napadov na železnice in prometne objekte.

To je seveda le v naglici in najširših obrisih omenjen prispevek primorskega ljudstva revoluciji in boju za osvoboditev izpod fašističnega jarma. Poudariti je treba pri tem množičnost tega sodelovanja, saj na Primorskem skoraj ni hiše, ki ne bi dala borca v NOV in POJ. Poudariti je treba enotnost in silno močno patriotično zavest, saj na Primorskem ni bilo izdajalca ali kolaboranta, na katerega bi se lahko oprli okupatorji. Potem je še treba poudariti visoko politično zrelost ter internacionalizem primorskega ljudstva, saj so se borili proti italijanskim okupatorjem, pa so vendar sprejeli italijanske tovariše kot enakopravne in enakovredne soborce, s katerimi so se skupaj bojevali vse do končne zmage nad fašisti.

V tem boju skovano tovarštvo je poglavo trajne korenine in postavilo trdne temelje povojnemu prijateljstvu ljudi na meji med dvema državama z različno družbeno ureditvijo, pa je vendar ta meja postala najbolj odprta na svetu.

Vriska je planila svoboda v končni pohod maja 1945 in preplavila iz Goriške srečno Primorsko proti morju do Trsta in na visoke trentarske gore. Bilo je še treba boj in ni nam prišla izpolnitve vseh želja. Vendar pa je bil boj za pravičnejši mir za zeleno mizo v Parizu in pozneje v Londonu toliko lažji, ker je na tehtnici močno prevesila samoodločba primorskega ljudstva, dokazana z bojem in prelito krvjo, z materialnimi in človeškimi žrtvami.

Po končani vojni so razmere zahtevale drugačne vrste junaštva. Obnova in gospodarska izgradnja, graditev novih družbenih odnosov na temeljih revolucionarnega boja, prizadevanja za zgraditev lepšega življenja na ruševinah starega sveta — to je že poglavje zase. Res se je tudi na Primorskem pojavila rahla diferenciacija in je bilo zlasti v prvih povojnih letih preveč zapostavljeno podeželje, vendar pa so primorski ljudje vse doslej ohranili svojo enotnost in svojo veliko patriotično zavest.

RASTKO BRADASKJA

KMETOVALCI POZOR!

V Murski Soboti je konsignacijsko skladišče kmetijske zveze kmetov Štajerske iz Gradca, Avstrija. - Rabljeni KMETIJSKI STROJI, TRAKTORJI, PRIKLJUČKI, KOSILNICE, ORODJE, NOVI REZERVNI DELI. - Šestmesečna garancija - Zagotovljena servisna služba. - Možen nakup na kredit. - Oglad in prodaja pod strokovnim vodstvom od ponedeljka do petka od 8. do 14. ure - KIK Pomurka, obrat KZ Agromerkur, Murska Sobota, Ulica Iva Lola Ribarja 3

RADIO LJUBLJANA

13. SEPTEMBRA: 8.00 Glasbena matineja, 9.25 Cer travni, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Turistični napotki za tujce, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Čez polja in posejane, 13.00 Priporočajo vam... Poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Turistični napotki za tujce, 17.05 Glasbena intermezzo, 18.45 Kulturni glasbeni koncert, 19.15 Glasbena matineja, 20.00 Oddaja o morju in po...

14. SEPTEMBRA: 8.00 Glasbena matineja, 9.25 Cer travni, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Turistični napotki za tujce, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Čez polja in posejane, 13.00 Priporočajo vam... Poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Turistični napotki za tujce, 17.05 Glasbena intermezzo, 18.45 Kulturni glasbeni koncert, 19.15 Glasbena matineja, 20.00 Oddaja o morju in po...

15. SEPTEMBRA: 8.00 Glasbena matineja, 9.25 Cer travni, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Turistični napotki za tujce, 12.30 Kmetijski nasveti, 12.40 Čez polja in posejane, 13.00 Priporočajo vam... Poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Turistični napotki za tujce, 17.05 Glasbena intermezzo, 18.45 Kulturni glasbeni koncert, 19.15 Glasbena matineja, 20.00 Oddaja o morju in po...

Binchley: Modri narokavnik, 16.00 Radijska igra - Ciril Zlobec: »Moška leta našega otroštva«, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 »V nedeljo zvečer«, 22.15 Serebnadi večer.

PONEDELJEK, 16. SEPTEMBRA: 8.00 Glasbena matineja, 9.25 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tujce, 12.30 Kmetijski nasveti - dr. Leon Kocjan: Čebele in njihove bolezni pred zazimljenjem, 12.40 Igra godba mlilce iz Ljubljane, 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 15.20 Glasbena intermezzo, 16.00 Vsa dan za vas, 18.15 »Signal«, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Ljudjo Kodrič, 20.00 Z letošnjih Dubrovniških poletnih iger, 22.10 Radijska igra.

TOREK, 17. SEPTEMBRA: 8.00 Glasbena matineja, 9.25 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tujce, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Helena Zgonik: Naloga in delo odbora za sadjarstvo in vinogradništvo na Gorškem, 12.40 Iz kraja v kraj, 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Koncert za odhiti in navdrevilo, 15.20 Glasbena intermezzo, 15.40 V torku na svidenje! 17.05 Igra Simfonični orkester RTV - Ljubljana, 18.15 Iz naših studiov, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Metko Štok, 20.00 Radijska igra.

SREDA, 18. SEPTEMBRA: 8.00 Glasbena matineja, 9.10 Kaj pojo otroci po svetu in pri nas, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tujce, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Nada Puppis: Kontrola proizvodnosti krav je treba izvajati dosledno, 12.40 Slovenske narodne pesmi, 13.30 Priporočajo vam... 14.35

Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo, 16.00 Vsa dan za vas, 17.05 Mladina sebi in vam, 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Slavko Osterc: »Krst pri Savicah«.

ČETRTEK, 19. SEPTEMBRA: 8.08 Glasbena matineja, 9.25 V planinski koči, 10.15 Pri vas doma, 11.00 Poročila - Turistični napotki za tujce, 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jože Salamun: Dopolnilni sortiment osimlin za Slovenijo, 12.40 Pihalni orkester na koncertnem odru, 13.30 Priporočajo vam... 15.20 Glasbena intermezzo, 16.00 Vsa dan za vas, 17.05 Četrtekov simfonični koncert, 18.15 Glasba in turizem, 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute s pevko Alenko Pinterič, 20.00 Četrtekov večer domaših pesmi in napevov, 21.00 Sto let slovenske lirike

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 15. IX.
9.10 Kmetijska oddaja v madžarščini (Beograd)
9.30 Dobro nedeljo voščimo z ansambliom Kumer in Lojzeta Slakom (Ljubljana)
10.00 Kmetijska oddaja (Beograd)
10.50 Prenos prireditve ob 25. letnici vstaje primorskega ljudstva (pribl. do 12.30) (Ljubljana)
15.15 Humoriistična oddaja Vase Popovića - ponovitev (Beograd)
16.00 Reportaža iz Nove Gorice - (Ljubljana)
16.45 Izgubljeni pes - iz serije Disneyev svet (Ljubljana)
17.35 Propagandna medigra (Ljubljana)
17.40 TV biro (do 18.00) (Zagreb)
18.00 TV kafiž (Ljubljana)
18.20 Jesenske spremembe - češki serijski film Priroda v enem letu (Ljubljana)
18.58 Cikcak (Ljubljana)
19.06 Saga o Forsythih - serijski film (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Beograd)
20.45 Vijavaža (Ljubljana)
20.50 Zabavno glasbena oddaja - (Beograd)
21.50 Sportni pregled (JRT)
22.20 TV dnevnik (Beograd)

PONEDELJEK, 16. IX.
9.35 TV v soli (Zagreb)
10.30 Ruščina (Zagreb)
14.45 TV v soli (Zagreb)
15.40 Ruščina (Zagreb)
16.10 Angleščina (Beograd)
16.45 Madžarski TV pregled (Beograd)
17.00 Poročila (Zagreb)
17.05 Mali svet (Zagreb)
17.30 S poti po Mehiki - II. del - Oči mehiških otrok (Ljubljana)
17.55 Po Sloveniji (Ljubljana)
18.20 Propagandna medigra (Ljubljana)
18.25 V vzgoji ni receptov - oddaja iz cikla Vzgojna problematika (Ljubljana)
18.50 Reportaža (Zagreb)
19.20 Plošča poletja - VIII. (Ljubljana)
19.35 Skrita kamera (Ljubljana)
19.45 Cikcak (Ljubljana)
20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
20.30 Vijavaža (Ljubljana)
20.35 O. Wilde: Kako važno je imenovati se Ernest - predstava SG Trst (Ljubljana)
22.35 Poročila (Ljubljana)

TOREK, 17. IX.
9.35 TV V SOLI (Zagreb)
10.30 ANGLESCINA (Zagreb)
14.45 TV V SOLI (Zagreb)
15.40 ANGLESCINA (Zagreb)
17.25 KLJUKCEVE DOGODIVSCINE - lutkovna serija (Ljubljana)
17.40 TORKOV VEČER: Jože Kampač II. oddaja (Ljubljana)
18.10 V SREDIŠČU POZORNOSTI (Ljubljana)
19.00 ATLETIKA JUGOSLAVIJA: NORVESKA - prenos (Ljubljana)
19.45 CIKCAK (Ljubljana)
20.00 TV DNEVNIK (Ljubljana)
20.30 VIJAVAJA (Ljubljana)
20.40 SPORT IN TURIZEM V KRANJU - prenos iz otvoritve festivala v Kranju (Ljubljana)
22.40 TRIJE DUETI IN EN SOLO - II. oddaja (Ljubljana)
23.10 POROČILA (Ljubljana)

SREDA, 18. IX.
9.35 TV V SOLI (Zagreb)

Visoko kvalitetna sodobno embalirana

Zahtevajte jo v naši trgovini!

Novost v svetovni kozmetiki

Uporabljam **gaby's spray** za idealno pričesko zato ker...

ne masti in ne lepi las se razčesuje brez težav utrjuje in da lep sijaj pričeski

Po licenci **gaby's** FLYNN COSMETIC ekskluzivno v Jugoslaviji proizvaja

LEK LJUBLJANA

Razgovor hrastniških študentov

Pred kratikom so se sešli študenti hrastniške občine. Na posvetovanju so govorili o nekaterih vprašanjih družbenoekonomskega razvoja Hrastnika in letošnjem gospodarjenju oziroma izvajanju družbeno-gospodarske reforme v tej revirski občini. Trenutni položaj Hrastnika je prisotnim študentom in dijakom obrazložil podpredsednik skupščine občine Hrastnik, Zdenek Ulaga in povabil mlade ljudi, da tudi v prihodnje zasledujejo razvoj svojega kraja, čeprav so večji del leta na predavanjih oziroma pri študiju.

Ob tej priložnosti so predstavniški občinske skupščine seznanili dijake in študente tudi s prvim osnutkom predloga enotnega sklada za podeljevanje štipendij. Znano je, da so o tem razpravljali in sprejeli ustrezen sklep na nedavnem splošnem političnem zboru v Hrastniku. Podoba je, da bodo torej v tej revirski občini realizirali omenjeni sklep dejansko tako, kot je bilo predvideno. Sklad bo začel z delom 1.1.1969. Do tega časa pa bi morali izdelati najustreznejša merila za podeljevanje štipendij, zagotoviti denar oziroma finansiranje in druge potrebne akte oziroma pravilnik.

V Hrastniku štipendirajo letos okrog 65 dijakov in študentov. Največ štipendij podeljujejo delovne organizacije, temeljna izobraževalna skupnost in občinska skupščina.

Doslej v tehniki najboljše

EMO-8

peč na olje

- učinek peči 7.500 kcal/h
- poraba olja 0,2-0,96 kg/h
- ogreva prostor do 150 m²
- priključek na dimnik: levo in zadaj
- termostat, električni vžig, avtomatska regulacija

Radonja Sisak

ZAČASNI STOP!

ZDRAVLJENJU V ATOMSKIH TOPLICAH

● Odločitev je povzročila veliko vroče krvi, toda bila je potrebna.

● Drži, da pri nas ne znamo izkoristiti mnogo stvari, v Podčetrtku je kazalo, da vedo, kaj hočejo, le pozabili so na osnovna pravila.

● Zakaj? Mar je res mogoče urejevati nekatere stvari le z dotacijami?

(Dalje s 1. strani)

korkoli in kdorkoli bi poskušal dokazovati, da v tem primeru ne gre za ljubosumnost in kratkovidno gospodarsko politiko bo trčil ob dejstvo, da v rogaškem zdravilišču letno potrošijo desetkrat več za vzdrževanje nasadov in zunanlega videza, kot pa je bilo doslej vloženo v celotni kompleks atomskih toplic brez raziskav.

Danes ko si marsikdo ma ne roke, ker je pač dr. Bogdan Fürst, občinski sanitarni inšpektor moral zapreti atomske toplice in poskuša s prstom kazati na ljudi, ki so atomske toplice spravili tako daleč kot so, čes, da so oni krivi, da je do zapore prišlo, zavestno pozablja, da je to le del resnice. Namesto, da bi se spomnili stiskov rok in čestitk ob otvoritvi prvega objekta in častili te ljudi s Francem Renierjem na čelu, ki so se in se še trudijo, da bi vod boga in ljudi pozabljene doline pridobili kakšen di-

nar, so kot kaže komaj čakali, da bi zadeva doživela že ob samem rojstvu fujasko. Kdo lahko trdi, da je zmanjšano število zdravstvenih uslug odraz boljšega zdravja ljudi in ne razmer v socialnem zavarovanju in ekonomskih razmer občinstva. Kdo jamči, da odslej (po zapori) ljudje več ne bodo prihajali v Harine kot kraj, ki je zanje zadnje upanje?

Kdo upa zagotoviti, da atomske toplice ne bodo več romarska pot vseh, ki so na meji obupa, vseh zdravja željnih ljudi. Drži, da je nedopustna malomarnost osebja in vodstva toplic, da je prišlo do razmer, ki so siliše k ostrim ukrepom. Osem primerov tifusa ni vzrok za plat zvona, ker vemo, da je na širšem celjskem primeru bilo in še bo hujših primerov — celo epidemij. Odločitev zdravnikov Zdravilišča v Rogaski Slatini, da ne bodo več nudili pomoči pomoči potrebnim v atomskih toplicah je lahko

samo pritisk, da organizator spozna razmere, ne more pa biti odločitev, če vemo, da zdravstvena služba temelji na načelu humanizma in etike. Potem sodeč bi moral marsikdo umreti, ker živi v razmerah, zaradi katerih bi se lahko zdravnik umazal. To je absurd, zato je sprejemljiv le strah zdravnikov ob dejstvu, da so v atomskih toplicah bivali ljudje z najtežjimi oblikami karcinoma skupaj z ljudmi z revmatizmi in drugimi obolenji, da je bilo zdravja željnih ljudi vedno več, kot pa so to dovoljevale objektivne okoliščine, in da je vsled tega prišlo do strahotnih higienskih razmer. Do danes je še nerazumljivo kako to, da je bila okužena tudi voda v prhah, torej ob izviru, dejstvo pa je, da je osebe pozabilo in ob prevelikem delu na malenkosti, ki so se pozneje spreminile v problem.

Ob sedanjih zapori je treba hitro in drastično ukrepati. Tu ne gre samo za to, da bo zgrajeno eno stranišče več, temveč se je treba odločiti ali so občani šmarske občine zainteresirani, da pridobijo kakšen dinar več z lastnim vlaganjem, ali pa bodo še vedno svet napajali z senzacionalnimi vestmi o večmilijardnih ponudbah tujih koncernov, ki kot vemo, teh ponudb ne morejo uresničiti, glede na našo zakonodajo. Možna je srednja pot, da vse prepuštimo istim ljudem, ki naj delajo tako kot ob danih pogojih morejo, brez pomoči širše družbe. Pri tem ne pozabimo, da je pristojnost občinskega inšpektorja le v mejah občine, Harine Zlake pa so na levem bregu Sotle! Zato, če hočemo pomagati dolini ne smemo dovoliti zmagoslavja ljudem, ki še danes ne morajo razumeti primere, kot so Kladanj, Moravci, Delibor in drugi z domačega željnika. Zal je tako, da lahko premostimo republiške meje ne moremo in ne upamo pa premostiti občinske, točneje majo med dvema krajema pa najsi bo to Rogaska ali Podčetrtke. Skodo bomo ocenili šele pozneje, če jo bomo kdaj sploh lahko.

J. Sever

OPREMLJENO sobo ali prazno oddam za dobo od 1-4 let. Plačljivo vnaprej. Naslov v upravi lista.

CELJANI NA BALKANSKIH ATLETSKIH IGRAH:

Lubejeva dvakrat prva

Tretje mesto moške (zmagali so Bolgari) ter drugo do tretje mesto ženske vrste (zmagale so Rumunke) na 27. balkanskih igrah v Atenah je manj kot smo pričakovali. S podobno ugotovitvijo ocenjujemo tudi nastop celjskih atletov v državni reprezentanci. Najboljša med njimi je znova bila Marjana Lubej, ki je zmagala v tekih na 100 (12.0) in 80 m z ovirami (11.2) ter bila druga v teku na 200 m z istim časom kot zmagovalka, 24. 7. Poleg tega je sodelovala v zmagoviti štafeti 4 x 100 m. Razočarala pa je Urbančičeva, ki je v metu kopja zasedla komaj četrto mesto s slabim rezultatom 49.52 m Poleg tega je bila šesta v metu krogla z 11.84 m.

Moški, kot da bi se zmenili, so osvajali peta mesta, tako Vazič na 1.500 m (3:47.9), Male v hoji na 20 km (1:49.34.2), Spilar v metu kopja (65.82) ter Vravnik v deseterboju (6.787 točk). Poleg tega je startal tudi Kocuvan in se najbolj uveljavil v obeh štafetah.

MILAN BOZIC

Prvenstva v polnem teku

V nedeljo so svoj prvenstveni boj začeli tudi nogometaši in tako so tekmovalja v igrah z žogo v polnem razmahu. Zdaj bodo vse do nastopizme rezultati teh tekem polnilli športne rubrike časnikov in privlačevali zanimanje ljubiteljev športa.

Kot rečeno, je tekmovanje steklo tudi v slovenski nogometni in obeh conskih ligah. V slovenski ligi so Celjani startali uspešno, čeprav z igro ne moremo biti povsem zadovoljni. Na domačih tleh so premagali trboveljskega Rudarja z 2:0. Tekma med ljubljansko Svobodo in Hranstnikom se je po razburjivem razpletu končala neodločeno 2:2, četudi so Hranstničani vodili z 2:0.

V vzhodni skupini conске lige je presenetil Celulozar, ki je v Zalcu odpravil domačine s 3:2. Ostale tekme so se končale takole: Steklar — Rače 6:2, Fužinar — Velenje 0:1 in Bakovci — Smartno 0:1. Torej tri zmage na tujih tleh.

V naslednjem kolu bodo igrali: Koper — Hranstnik, Rudar — Svoboda in Železničar — Celje, Kladiivar. V conски ligi pa: Celulozar : Smartno, Velenje — Drava, Zalec — Steklar.

Povprečni rezultati

Na republiškem prvenstvu v mnogobojih in štafetah, ki je bilo v Kranju, so bili v odsotnosti Lubejeve, Vravnika in Pečetove, doseženi povprečni rezultati. Tudi udeležba v nekaterih disciplinah je bila zelo slaba, saj je v mnogih štafetah nastopila samo po ena ekipa. Prav zaradi skromne udeležbe in povprečnih rezultatov tekmovalje ni bilo podobno republiškega prvenstvu, pač pa boljsemu mitingu v manjšem kraju. Celjski atleti so na tekmovalju osvojili štiri prva, pet drugih in štiri tretja mesta. Najboljši rezultat je dosegla Maroltova v teku na 80 metrov z ovirami — 11.9. To je osebni rekord in letošnji peti najboljši rezultat na ovirah v slovenski mladosti.

Rezultati: troboj ml. mladinci: 1. Peterka 1896 točk, Herman 1857 točk; 3. Pisanšek (vsil Kladiivar) 1673 točk; 3 x 60 m st. mladince: 1. Kladiivar; 4 x 200 m st. mladince: 1. Kladiivar; 3x 800 m st. mladince: 1. Kladiivar; peterboj ml. mladinci: 2. Slajkovec 3812 točk; peterboj članice: 2. Marolt 3812 točk; 3 x 1000 m st. mladinci: 2. Kladiivar; 3 x 600 m ml. mladince: 2. Kladiivar; 200 m ovire članice: Obal 29.2; troboj ml. mladince: 3. Pozvek 1335 točk; 3 x 1000 m st. mladinci: 3. Kladiivar.

Košarka:

CELJE : ELEKTRA 67:59

V četrtem kolu jesenskega košarkarskega liga so Celjani domačem igrišču izbojevali pomembno zmago, saj so boljši igri premagali Šoštanjčane s 67:59.

Po tem kolu so celjski šarkarji ostali na osmem mestu s dvanajstimi točkami. Šoštanjka Elektra je bila dvema pikama več.

Trboveljski Rudar, ki drži na drugem mestu s 14 točkami, je tokrat izgubil v Jesenicah s 77:74.

V naslednjem kolu bodo igrali: Nanos — Celje, Trnovo — Jesenice in Rudar — Trnovo.

Rokomet:

KLJUB DOBRI IGRI PORAZ

V tretjem kolu zvezne rokometne lige so Celjani igrali v Beogradu s Crveno zvezdo. Čeprav so prikazali lepo igro, so izgubili dvoboj s tesnim rezultatom 20:17. Pri streljanju na gol je bil vnovič najuspešnejši Telič, ki je kar osemkrat premagal vratarja nasprotnikovega moštva.

Po tem kolu so Celjani na enajstem mestu lestvice z dvema točkama, v naslednjem zavrtljaju pa bodo doma gostili ekipo Železničarja, ki je s tremi točkami na osmem mestu.

150 NAGRAD

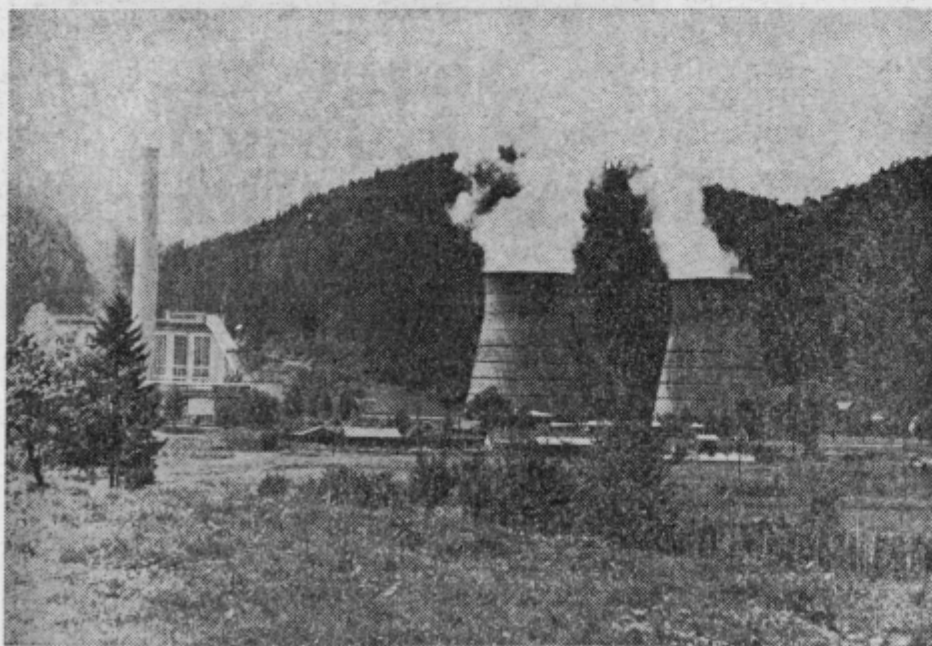

NOVO NAGRADNO VARČEVANJE ZA VLAGATELJE VEZANIH HRANILNIH VLOG PRI KREDITNI BANKI CELJE IN NJENIH POSLOVNIH ENOTAH. ŽREBANJE V NOVEMBRU!

KREDITNA BANKA CELJE

app CELJE OO122

Značilna podoba Šoštanja — termoelektrarna z dvema mogočnima hladilnikoma, ki skoraj brez prestanka bruhata iz svojega žrela belo paro. Ne glede na vse to pa je že dolgo odprto vprašanje nadaljnje gradnje šoštanske termoelektrarne. Ali so res sredstva oziroma njihovo pomanjkanje tisto, kar zavira, da bi postavili zraven dosedanjšega še en objekt? (Foto: M. B.)

Po uspešnem nastopu na državnem prvenstvu, kjer je osvojil prvo mesto in 6.809 točk, je član AD Kladiivar, Franc Vravnik, sodeloval tudi na atletskih balkanskih igrah v Atenah in zasedel z nekoliko slabšim zbiranjem točk (6.787) peto mesto. Žal pa moramo ugotoviti, da to niso njegove zadnje zmogljivosti in da bi lahko zlasti v tej zahtevni atletski disciplini dosegel neprimerno več. (Foto: M. B.)

tednik

VEDNIK — Uredništvo in uprava Celje, Gregorčičeva 5, poštni predaj 161. Urejuje uredniški odbor. Glavni urednik TONE SKOK, odgovorni urednik BERNARD STRMČNIK. Časopis je ustanovil okrajni odbor SZDL Celje. Izhaja kot »Nova pot«, »Na delo«, »Naše delo« (1945) kot »Celjski tednik« (1948—1950) nato kot »Savinjski vestnik« (1951—1954) in od 1955 ponovno kot »Celjski tednik« 8 1 januarjem 1956 so ga ustanovile občine Celje, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Sentjur pri Celju, Smarje pri Ješah in Trzin. VEDNIK izhaja ob četrtnih. Izdaja: CP »DELO« — delovna enota »Informacije — propagande Celje. Tisk in klifjeji: CP »DELO« Rokopisov ne vračamo. Cena posamezne številke 60 nar (60 starih din), letna naročnina 30 novih (3000 starih) din, polletna 15 novih (1500 starih) din, tujina 60 (6000). Tekoči račun: 507-1-1280 — TELEFONI: Uredništvo 23-69, mali oglasi in naročnina 31-05, ekonomska propaganda 30-85, Radio Celje 20-09.